

בש"פ 5748/16 - מדינת ישראל נגד י א ר

בבית המשפט העליון

בש"פ 5748/16

כבוד השופט י' עמית
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

י א ר

המשיב:

בקשה שנייה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

עו"ד עמרי כהן

בשם המבקשת:

עו"ד איתמר בן גביר

בשם המשיב:

החלטה

בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

1. ביום 29.7.2015 הוגש כנגד המשיב כתב אישום בגין עבירות הצתה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 448(א) סיפא
בצירוף סעיף 29(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); השחתת פני מקרקעין ממניע של עוינות כלפי
ציבור לפי סעיף 196 בצירוף סעיפים 144 ו-29(א) לחוק; קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק;
קשירת קשר למעשים אחרים לפי סעיף 500(7) לחוק; הסתייעות ברכב לביצוע פשע לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה,
התשכ"א-1961; הפרעה לשוטר לפי סעיף 275 לחוק והפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק.

כתב האישום מונה שלושה אישומים. על פי המתואר באישום הראשון, עובר ליום 17.6.2015, המשיב קשר עם אחרים להצית את כנסיית "הלחם והדגים" שבכפר נחום, המהווה אתר דתי חשוב ואתר תיירות (להלן: הכנסייה), מתוך מטרה לפגוע בקודשי דת הנצרות. בנוסף, המשיב קשר עם הנאשם 2 בכתב האישום (להלן: אסרף), לפיו אסרף ימסור למשיב את רכבו לצורך הצתת הכנסייה. בשעת לילה, אסרף הגיע עם הרכב ליישוב יד בנימין, שם עלו המשיב ואחרים לרכב והחלו בנסיעה. המשיב מילא בנזין בבקבוקים בתחנת הדלק בלטרון, והאחרים הצטיידו בכפפות, גפרורים ומצית. ביום 18.6.2015, בסמוך לשעה 3:15 לפנות בוקר, נכנסו המשיב וחבריו למתחם הכנסייה, שפכו בנזין על קירותיו ודלתותיו של אחד החדרים בכנסייה והציתו אותו. גג החדר קרס כתוצאה מההצתה, והאש התפשטה לחדרים הסמוכים. בנוסף, המשיב וחבריו הציתו מבנה מגורים של הכנסייה, תוך ששוהים בו שני כמרים. המשיב וחבריו ריססו על קירות הכנסייה את הכתובת "והאלילים כרות יכרתון" ונמלטו מן המקום. במהלך ניסיונות כיבוי השריפה, נפגעו אב המנזר ומתנדבת באורח קל. כמו כן, נמתחה ביקורת על מדינת ישראל על ידי הוותיקן ומדינות שונות.

על פי המתואר באישום השני, ביום 11.7.2015 הגיעו שוטרים לבית המשיב במטרה לעצרו ולבצע חיפוש בביתו. המשיב ניסה להימלט ממעצר בכך שיצא מחלון ביתו. שוטר שהמתין מחוץ לביתו של המשיב הבחין בניסיון ההימלטות ועצר בעדו.

על פי המתואר באישום השלישי, המשיב הפר הוראה חוקית בכך שביום 17.6.2015 נפגש עם מרדכי מאיר, בניגוד לצו בית משפט שאסר עליו לעשות כן.

2. הליכי המעצר: בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. ביום 17.8.2015, לאחר מספר דיונים, הורה בית משפט קמא על מעצר המשיב עד לתום ההליכים. ערר על החלטה זו נדחה בהחלטתו של השופט נ' הנדל מיום 3.9.2015 (בש"פ 5686/15).

ביום 21.4.2016 הוארך בהסכמה מעצרו של המשיב בתשעים ימים, החל מיום 29.4.2016 (בש"פ 3403/16).

3. מהלך הדיון בתיק העיקרי: ביום 17.8.2015 הוקרא כתב האישום למשיב. עד לחודש פברואר 2016 התקיימו הליכים מקדמיים בתיק. בתאריכים 11.4.2016, 17.4.2016 ו-18.4.2016 נשמעה עדותם של כ-25 עדי תביעה. ביום 4.5.2016 נשמעה עדותם של 3 עדי תביעה, וביום 17.5.2016 נשמעה עדותם של 3 עדי תביעה נוספים. ביום 22.5.2016, לבקשת בא כוח המשיב, ישיבת ההוכחות שנקבעה ליום 23.5.2016 הומרה לתזכורת לתיאום מועדים. מועדי הוכחות נוספים נקבעו לתאריכים 5.6.2016 עד ה-9.6.2016, מדי יום, בוטלו לבקשת באי כוח המשיב ואסרף. ביום 13.6.2016 נשמעו 3 עדי תביעה. מועדי דיון נוספים נקבעו לימים 17.7.2016 ו-19.7.2016. ביום 17.7.2016 בוטל דיון ההוכחות בשל ביטול שירותי ההקלטה ושבתת עובדי בתי המשפט. ביום 19.7.2016 נשמעו 4 עדי תביעה.

מועדי הוכחות נוספים נקבעו לתאריכים 5.9.2016 ו-11.9.2016.

כעת, משחלפה תקופת ההארכה הראשונה, עתרה המבקשת להארכה נוספת של תקופת המעצר בשל מסוכנותו של המשיב.

4. המשיב התנגד לבקשה והתמקד בהתארכות הליכי המשפט ותנאי המעצר הקשים בהם הוא שוהה. נטען כי לפחות חלק מהתארכות ההליכים רובץ לפתחה של המאשימה, שבמספר ישיבות לא זימנה לעדות מספיק עדים והישיבה נסתיימה בשעה מוקדמת מהצפוי. המשיב מסווג כעצור בטחוני, ותנאי מעצרו קשים ביותר לעומת אסירים אחרים, שלא להזכיר את הסבל שהוא חווה בעת המעברים מבית המעצר בבאר שבע, שם הוא שוהה כיום, לבית המשפט בנצרת שם מתנהל משפטו.

5. איני רואה להכביר מילים לגבי העקרונות שהותוו באין ספור החלטות שניתנו במסגרת סעיף 62 לחוק המעצרים. בתמצית, בית המשפט נדרש לאזן בין זכותו של הנאשם לחירות וחזקת החפות העומדת לו, לבין האינטרס של הבטחת שלום הציבור ובטחונו והחשש מפני הימלטות הנאשם ושיבוש הליכי המשפט. במסגרת איזונים אלה על בית המשפט להידרש, בין היתר, למידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם אם ישוחרר מול קצב התנהלות המשפט, וקיימת מעין "מקבילית כוחות" בין שני שיקולים נוגדים אלה. סעיף 62 לחוק המעצרים, הוא כלי שהעמיד המחוקק לבית המשפט על מנת לפקח על קצב התקדמות ההליכים, נוכח חשיבותם של האינטרסים הנוגדים.

6. לא אכחד כי מהפרוטוקולים שהוצגו על ידי הסניגור המלומד עולה כי חלק מהישיבות שנקבעו לא נוצלו כהלכה, שלא בעטייה של ההגנה ולא של בית המשפט. אדרבה, הסניגור המלומד אף ציין כי בית משפט קמא (השופט ג' אזולאי) הביע נכונותו לנהל ישיבות ארוכות ואפילו "לתוך הערב", על מנת להתקדם בבירור המשפט. מאחר שנקבעו בשלב זה רק שני מועדים לאחר הפגרה, פרשת התביעה טרם נסתיימה ופרשת ההגנה טרם החלה, ברי כי המשפט לא יסתיים בתקופת ההארכה הנוכחית (בהקשר זה אציין כי המאשימה הביעה נכונותה לקיים דיונים גם בפגרה, הצעה שנדחתה על ידי ההגנה).

7. אני נכון גם לקבל תיאורו של הסניגור המלומד בדבר תנאי המעצר הקשים בהם שוהה המשיב, הן בגין היותו בסטטוס של עצור, והן בשל סיווגו כעצור בטחוני. לדידי, גם נקודה זו ראויה לקבל משקל במסגרת שקלול האינטרסים הנוגדים המתרוצצים בקרבו של סעיף 62 לחוק המעצרים. בפני המשיב פתוח המסלול של עתירת אסיר בכל הנוגע לתנאי מעצרו, אך כבר כעת אסב תשומת לב השב"ס לטרונותיו ולטענותיו, בתקווה שאלו תשמענה בלב פתוח ובנפש חפצה, שמא ניתן להקל עליו בדרכים שונות, ולייתר בכך פניה לבית המשפט.

8. כאמור, לחלוף הזמן יש משקל, וככל שההליך המשפטי מתארך, כך גובר משקל האינטרסים של הנאשם. אך כפי שהודגש לא אחת בפסיקה, חלוף הזמן כשלעצמו לא מאיין את משקל האינטרסים הציבוריים, ועל בית המשפט לבחון את התמונה בכללותה, על רקע השיקולים הנוספים.

והשיקולים הנוגדים במקרה דנן כבדים עד מאוד.

9. ראשית, וכפי שהדגיש השופט הנדל בהחלטתו הנ"ל:

"לכך יש להוסיף את עברו של העורר, גם בתקופה האחרונה, שכולל הפרת צווי הרחקה מנהליים, ניסיון לברוח ממעצר והפרת צו ההרחקה שהוטל עליו בבית משפט השלום במסגרת תיק אחר. התנהגות כזו עשויה להיות רלוונטית בתיק זה, על נסיבותיו".

ובמילים אחרות, המשיב הוכיח בעבר כי לא ניתן לסמוך עליו וכי חלופה בעניינו לא תסכון.

10. שנית, מסוכנותו של המשיב.

כאן המקום לציין כי במקביל לעבירות המיוחסות למשיב בתיק שבפני, מתנהל כנגדו תיק נוסף, הכולל אף הוא עבירות חמורות דומות של פעולות שנעשו במסגרת פעילות "תג מחיר", לרבות הצעות, פגיעה ברכוש וריסוס כתובות בעלות תוכן פרובוקטיבי ומתריס. בגין השתייכותו לפעילי "תג מחיר" מיוחסות למשיב באותו כתב אישום - לצד מספר עבירות של הצעה, היזק בזדון ממניע גזעני ועוד - גם עבירות של חברות בארגון טרוריסטי. המסוכנות נגזרת במקרה דנן מטיב העבירות ומכך שהעברין האידיאולוגי אינו משנה לרוב חברבורותיו, והוא מוחזק כמי שממשיך להחזיק בדעותיו ובמוטיבציה לפעול, גם לאחר שנעצר או נאסר.

לא אחת נשמעת הטענה כי "בסך הכל" מדובר בעבירות רכוש. חשוב אפוא להדגיש כי אין מדובר בעבירת הצעה - שהיא כשלעצמה עבירה חמורה שהכלל לגביה הוא עונש מאסר - אלא בהרבה יותר מכך. את העבירה יש לבחון הן על הרקע שבו בוצעה והן על פי הנזק שגרמה. חבלה ברכוש על רקע סכסוך כזה או אחר בין שני פרטים בחברה, אינה כחבלה ברכוש המתבצעת על רקע אידיאולוגי, על בסיס של שנאה, מניע גזעני או עוינות כלפי קבוצה מסוימת באוכלוסייה. הנזק בגין עבירה המבוצעת על רקע זה, גדול בהרבה, הן כלפי פנים - נוכח התחושות שמעשה כזה מעורר בקרב בני הקבוצה הנפגעת, והן כלפי חוץ - לתדמיתה של המדינה כמי שמעשים מעין אלה נעשים בשטחה וכמי שאינה מסוגלת להגן על בני הקבוצה אליה נתכוון המעשה. כפי שניתן מצבה בבית קברות יהודי או הצעת בית כנסת או רכוש של יהודי באחת ממדינות הים, על רקע אנטישמי, מעורר בקרבנו תחושה קשה, החורגת מכך ש"בסך הכל" ניפצו אבן או הציתו רכוש, כך המעשים הקשים המיוחסים למשיב.

11. לאחר שאמרנו כל אלה, נקל להבין מדוע אני סבור כי יש להיעתר לבקשתה של המבקשת ולהאריך מעצרו של המשיב.

על המאשימה לשנס מותניה ולדאוג לכך שהתקלות עליהן הצביע המשיב בנוגע להזמנת עדים לא תחזורנה. חזקה על בית משפט קמא כי יוסיף תאריכים נוספים ביומנו לשמיעת הראיות, וטוב יעשו הצדדים אם ישתפו פעולה על מנת להגביר את קצב התקדמות המשפט (כמו ויתור על עדים טכניים או הגשת מוצגים בהסכמה).

12. סוף דבר שאני מאריך מעצרו של המשיב ב-90 יום החל מיום 28.7.2016 או עד למתן פסק דין בת"פ 57576-07-15 בבית המשפט המחוזי בנצרת, לפי המוקדם ביניהם.

ניתנה היום, כ"ב בתמוז התשע"ו (28.7.2016).

ש ו פ ט